

Rzeszów, dnia sierpnia 2010 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

**Pan Andrzej Czajka
Prezes Zarządu Dyrektor Generalny
Zakładów Tworzyw Sztucznych
GAMRAT S.A. w Jaśle**

LRZ-4112-09-01/2010
S/10/012

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę w Zakładach Tworzyw Sztucznych „Gamrat” Spółka Akcyjna z siedzibą w Jaśle, zwanych w dalszej treści Spółką w zakresie gospodarowania majątkiem Spółki w latach 2007-2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 lipca 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia udzielanie – firmom zewnętrznym – zamówień na roboty budowlane oraz na dostawę odzieży ochronnej.

W kontroli ustalono, że jedynym akcjonariuszem Spółki jest Skarb Państwa, reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa. W okresie objętym kontrolą Spółka nie była zobowiązana do stosowania procedur udzielania zamówień, określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.). Kwestie udzielania zamówień przez Spółkę, w tym również procedury zlecenia robót budowlanych firmom zewnętrznym, określone były przede wszystkim w „Regulaminie

zlecenia robót inwestycyjnych, remontowych i prac projektowych wykonawcom zewnętrznym” (Regulaminie), wprowadzonym w życie zarządzeniem nr 44 Prezesa Zarządu Spółki z 8 grudnia 1998 r., oraz w „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów”. Zgodnie z tymi uregulowaniami, zamówienia podmiotom zewnętrznym mogły zostać udzielone w trybie przetargowym lub bezprzetargowym, w zależności od zaistnienia okoliczności, wskazanych w Regulaminie.

W kontroli ustalono, że w latach 2007 - 2009 wydatki Spółki na roboty budowlane zlecone firmom zewnętrznym, w poszczególnych latach wynosiły odpowiednio: 1.684,5 tys. zł, 1.758,4 tys. zł i 1.451,4 tys. zł. Wszystkie zadania zostały zlecone wykonawcom w trybie bezprzetargowym, głównie w formie konkursu ofert.

Kontrolą objęto 13 postępowań Spółki, zlecających roboty budowlane podmiotom zewnętrznym w formie konkursu ofert, w tym 11 postępowań o najwyższej wartości zamówienia. Łączna wartość tych zamówień wynosiła 1.217 tys. zł, z tego: 259,8 tys. zł – udzielonych w 2007 r., 418,5 tys. zł – udzielonych w 2008 r. oraz 538,7 tys. zł – w 2009 r.

Dokumentacje konkursowe we wszystkich badanych postępowaniach nie zawierały powodów i podstawy odstąpienia od trybu przetargowego, wymaganych treścią cz. III pkt 1 Regulaminu, jak też dokumentów świadczących o powołaniu przez Zarząd Komisji Przetargowej (cz. I, pkt 8 Regulaminu). Wyjaśnienia Prezesa Zarządu Spółki, iż Komisje te „powoływał ustnie Kierownik Komórki Organizacyjnej” oraz zatwierdzanie protokołów z posiedzeń tych Komisji świadczą o świadomym stosowaniu i akceptowaniu w Spółce praktyk nielegalnych, bo stojących w sprzeczności z wymogami Regulaminu.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Spółka – wszczynając konkursy ofert – nie posiadała kosztorysów inwestorskich, określających szacunkowe koszty realizacji zamówień a nawet – niekiedy – dokumentacji określającej szczegółowo przedmiot zamówienia. Pełną wiedzę odnośnie wartości zadań (kosztów, jakie będzie zobowiązana ponieść) Spółka uzyskiwała dopiero po otwarciu ofert, przedkładanych przez wykonawców zewnętrznych a brak szczegółowego określenia zakresu robót spowodował znaczne rozbieżności przy wycenie zakończonych już zadań, dokonanych przez rzeczoznawców.

W kontroli ustalono, że na zlecenie Rady Nadzorczej Spółki, Stowarzyszenie Kosztorysantów Budowlanych Oddział w Rzeszowie (SKB) wyliczyło wartości kosztorysowe netto 4 zadań, już po ich zakończeniu, realizowanych w 2009 r. Wartości te, wynikające z umów zawartych z wykonawcami, były wyższe niż ustalone przez SKB, a różnice wynosiły

od 18,8 % (najmniejsza) na zadaniu pn. „Wykonanie modernizacji budynku biurowego E-21 na terenie GAMRAT S.A.”, przy wartości umowy – 65 tys. zł, do 36 % (największa) na zadaniu pn. „Wykonanie modernizacji budynku bramy przemysłowej nr U-17/n” przy wartości umowy – 75 tys. zł.

Wartości kosztorysowe ww. 4 zadań, wycenione – na zlecenie Zarządu Spółki – przez rzeczoznawcę majątkowego, przekazane w trybie art. 59 ust. 2 ustawy o NIK przez Prezesa Zarządu Spółki, odbiegały znacznie od wyceny SKB. Dla 3 zadań wartości te były wyższe – w stosunku do wartości wynikających z umów – od 2,9 % (najmniejsza) na zadaniu pn. „Wykonanie robót remontowych na terenie GAMRAT S.A.” do 7,8% (największa) na zadaniu pn. „Wykonanie prac remontowo - modernizacyjnych korytarzy budynku Zarządu”. Dla jednego zadania pn. „Wykonanie modernizacji budynku biurowego E-21” wartość kosztorysowa była zbliżona do wartości umownej, tj. niższa od niej tylko o 1,3 %.

W kontroli ustalono istotne różnice pomiędzy ofertami konkursowymi, a umowami zawartymi z wykonawcami, dotyczące wartości wykonanych robót, przy realizacji 2 zadań: „Budowa pomieszczeń socjalno-biurowych dla pracowników Magazynu Wykładzin” – realizowanego w 2007 r. i „Budowa nowego ogrodzenia” – realizowanego w 2009 r.

Wartość robót dotyczących budowy ogrodzenia, których wykonawcą była firma Usługi Budowlane R.B. w Bieczu, w ofercie konkursowej określono na kwotę 72,4 tys. zł netto, którą w wyniku negocjacji zmniejszono do kwoty 70 tys. zł netto. W umowie zawartej na realizację tego zadania ustalono kwotę wyższą tj. 76 tys. zł netto i taką kwotę zapłacono wykonawcy.

Wartość robót dot. budowy pomieszczeń socjalno-bytowych, których wykonawcą był SOLGAM sp. z oo. w Jaśle, wg złożonej oferty konkursowej wynosił 172,2 tys. zł netto. Wskutek przeprowadzonych negocjacji z tym wykonawcą ustalono wartość robót na 169,5 tys. zł netto, jednak w umowie zawartej na realizację tego zadania ustalono kwotę 189 tys. zł netto i taką kwotę zapłacono wykonawcy. Wartość 189 tys. zł ustalona została – jak podał Prezes Zarządu Spółki – „w wyniku negocjacji”.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że po dokonaniu wyboru oferty przez Komisję, wybór ten powinien zostać zatwierdzony przez Zarząd, jak określa to treść cz. I pkt 9

Regulaminu. Negocjacje określone są w Regulaminie jako odrębna forma trybu bezprzetargowego, niepowiązana z konkursem ofert.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że zadanie pn. „Podniesienie rurociągów oraz wykonanie instalacji c.o. i wody ppoż. w magazynie pionowego składowania wykładzin PCV” zostało zrealizowane w 2007 r. bez zawarcia przez Spółkę pisemnej umowy z wykonawcą.

W kontroli ustalono, że wartość tego przedsięwzięcia wynosiła 70, 3 tys. zł netto, a wykonawcą – wyłonionym w konkursie ofert – było PPHU „INSTAL-MONT” Jasło. Roboty zostały wykonane na podstawie zamówienia na zakup z dnia 18 kwietnia 2007 r. zatwierdzonego przez Pełnomocnika Spółki Kierownika Działu Zakupów na kwotę 70 tys. zł. Na realizację zadania pomiędzy Spółką a wykonawcą nie została zawarta pisemna umowa, co było nieprawidłowością w świetle przepisów art. 647-648 *Kodeksu Cywilnego*. Powołane przepisy stanowią, że roboty budowlane zleca się w drodze umowy, która powinna być stwierdzona pismem.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sposób wyboru firmy SOLGAM Sp. z oo. na dostawcę odzieży roboczej, sprzętu ochrony osobistej i środków czystości dla pracowników Spółki oraz na prowadzenie magazynu odzieży roboczej i obsługi pracowników Spółki w zakresie wydawania i ewidencjonowania środków ochrony osobistej.

W kontroli ustalono, że od 1 sierpnia 2003 r. kompleksową obsługę Spółki w zakresie gospodarki odzieżą roboczą i ochronną realizowała firma SOLGAM. Działalność ta na rzecz Spółki prowadzona była na podstawie dwóch umów, zawartych bez przeprowadzenia wcześniej przetargu. Stosownie do treści pkt 2d zarządzenia nr 5 Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego z dnia 6 marca 2001 r. w sprawie zasad zawierania i obiegu umów, komórka organizacyjna – przy opracowywaniu negocjowaniu umowy – winna przeprowadzić przetarg, jeśli, między innymi, przetarg daje podstawy uzyskania korzystniejszych dla Spółki warunków umowy.

Powyższe umowy – ze strony Spółki – podpisali: Dyrektor Ekonomiczno-Finansowy i Prokurent, Dyrektor Handlowy.

Na sorty odzieżowe dostarczone przez SOLGAM – w okresie objętym kontrolą – Spółka poniosła wydatki w kwocie łącznej 684,6 tys. zł. W dniu 31 maja 2010 r. Spółka zakończyła współpracę z firmą SOLGAM w zakresie gospodarki odzieżą. Według Spółki nastąpiło to m.in. w związku z nowymi możliwościami organizacyjnymi, które pozwalają na prowadzenie tej działalności we własnym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sposób dokonania wyboru firmy SOLGAM na wykonawcę rozbiórki budynku produkcyjnego A-16/n wraz z przyległymi do niego obiektami, zlokalizowanych na terenie Spółki.

W kontroli ustalono, że Komisja Przetargowa – w drodze konkursu ofert – wybrała, jako ofertę najkorzystniejszą, na wykonawcę tego zadania firmę ZŁOMLUX, która zaproponowała cenę 245 tys. zł netto. Swoją decyzję Komisja uwidoczniała w protokole z posiedzenia w dniu 6 marca 2009 r. W protokole tym, w rubryce „zatwierdzam” Prezes Zarządu Spółki odręcznie napisał dyspozycję zaproszenia do negocjacji firmy SOLGAM.

Stosownie do treści cz. I pkt 9 cyt. Regulaminu, w bezprzetargowym konkursie ofert wyboru wykonawcy dokonuje Komisja Przetargowa a Zarząd zatwierdza ten wybór.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że polecenie Prezesa Zarządu było nielegalne w świetle ustanowionych przez niego przepisów regulujących zlecenie robót budowlanych.

W kontroli ustalono, że w dniu 4 maja 2009 r. zawarto stosowną umowę z firmą SOLGAM, której powierzono wykonanie ww. rozbiórki, określając wartość robót na 234 tys. zł netto, tj. o 11 tys. zł mniej niż wybrana przez Komisję oferta firmy ZŁOMLUX. W trakcie realizacji zadania podpisano protokół konieczności (bez daty) w zakresie robót zamiennych i dodatkowych. Protokół ten, podpisany ze strony Spółki przez 2-ch pracowników, nie został zatwierdzony przez dwóch członków Zarządu, jak wymagał tego Statut Spółki w treści § 21. W protokole tym jest podpis Prezesa Zarządu a dokument ten – wraz z umową i protokołem odbioru robót – stanowił podstawę rozliczenia wykonanych robót, bowiem do umowy nie został sporządzony aneks, wynikający z ustaleń zawartych w protokole uzgodnień. Konieczność wyrażenia zgody na piśmie na każdą zmianę umowy – pod rygorem nieważności – zawarto w § 7 tej umowy.

W kontroli ustalono, że SOLGAM nie wykonała zakresu robót, przewidzianego w umowie (Spółka zrezygnowała z rozbiórki fundamentów budynku i usunięcia gruzu z części podpiwniczonej łapaczy ścieków kwaśnych), w zamian za co – na podstawie protokołu konieczności – SOLGAM wykonać miała inne roboty, określone jako dodatkowe. Roboty dodatkowe uznano za roboty zamienne do robót niewykonanych i określono sposób rozliczenia ww. robót jako „kompensata”.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że do umowy jak i do protokołu konieczności nie zostały sporządzone kosztorysy inwestorskie, co miało wpływ na końcowe rozliczenia zadania.

W kontroli ustalono, że SOLGAM – w dniach 3 i 23 lipca 2009 r. przedstawił Spółce do zapłaty faktury na łączną kwotę 256,3 tys. zł netto. Faktury te w dniu 27 lipca 2009 r. zostały odesłane wystawcy bez księgowania a wyceny robót dokonał rzeczoznawca z NOT. Na tej podstawie, w dniu 2 grudnia 2009 r. przyjęto rozliczenie robót rozbiórkowych budynku A-16/n, w kwocie 174,7 tys. zł netto.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie:

1. przestrzegania wewnętrznych przepisów dotyczących trybów i form udzielania zamówień przez Spółkę podmiotom zewnętrznym, w tym w szczególności: związanych z powoływaniem komisji przetargowych, stosowaniem właściwych trybów zamówienia przy wyborze wykonawcy, opracowywaniem kosztorysów inwestorskich oraz zawieraniem umów z wykonawcami.
2. zawierania umów na roboty budowlane w formie określonej przepisami art. 647-648 *Kodeksu Cywilnego* oraz sporządzania do nich aneksów w formie wynikającej z postanowień tych umów.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Prezesa przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.